

Command cs

Kopi

OMRYSTES

UKRUDTSMIDDEL

Må kun anvendes til ukrudtsbekæmpelse
i kartofler, vinterraps, ærter og gulerod

Ukrudtsmiddel nr. 19-109

Omfattet af Miljøministeriets bekendtgørelse om bekæmpelsesmidler.

ANALYSE

Clomazon.....360 g/lit (34,8%)

Midlet indeholder polymethylenpolyphenylisocyanat

INDHOLD: **1 liter**

Fabrikationsdato: Se dunken

Producent

FMC

FMC Chemical, sprl
Blvd de la Plaine, 9
B-1050 Brussel, Belgien

Opbevares frostfrit

Importør

BASF

BASF A/S
Ved Stadsgraven 15
2300 København S
Tlf. 32 66 07 00
www.agro.basf.dk

COMMAND CS

ADVARSEL

For at nedsætte risikoen for mennesker og miljø skal brugsanvisningen følges nøje. Kan give overfølsomhed ved indånding og ved kontakt med huden.

Vær opmærksom på, at Arbejdstilsynet har regler for anvendelsen. Læs nærmere i den eventuelt lovpligtige leverandørbrugsanvisning samt i Arbejdstilsynets informationsmateriale om bekæmpelsesmidler. Vask huden efter arbejdet.

Overtrædelse af nedenstående særligt fremhævede forskrifter kan medføre straf:

Må kun anvendes til ukrudtsbekæmpelse i kartofler, vinterraps, ærter og gulerod.

Må i kartofler kun anvendes efter lægning og ikke senere end 5 dage før fremspiring.

Må i vinterraps kun anvendes efter såning og ikke senere end 3 dage efter.

Må i ærter og gulerødder ikke anvendes senere end 60 dage før høst.

Efter dyrkning af kartofler, ærter og gulerødder må der ikke plantes /sås kortvarige efterfølgende afgrøder i samme vækstsæson.

Må ikke anvendes nærmere end 2 m fra vandmiljøet (søer og vandløb mm.)

Brugsanvisningens doseringsangivelser må ikke overskrides. Opbevares utilgængeligt for børn.

Må ikke opbevares sammen med fødevarer, drikkevarer samt foderstoffer.

Undgå indånding af aerosoltåger.

Undgå kontakt med huden.

Brug egnede beskyttelseshandsker under arbejdet.

Emballagen må ikke genanvendes.

Sundhedsskadelig

Nødsituation: Tlf.: 0049 180 22 73 112

10052024-15071882

© Reg. varemærke for FMC

Førstehjælp

Generelt:

Ved utilpashed, søg lægehjælp (vis etiket). Ved ulykkestilfælde eller ved ildebefindende er omgående lægebehandling nødvendig. Vis etiketten, hvis det er muligt.

Indånding:

Ved ulykkestilfælde ved indånding bringes tilskadekomne ud i frisk luft og holdes i ro.

Indtagelse:

Drik 1-2 glas vand, fremkald ikke opkastning (søg lægehjælp).

Kontakt med huden:

Kommer stof på huden vaskes straks med store mængder vand.

Yderligere information:

Ingen specifik modgift eller symptomer.

Anerkendt af Danmarks Jordbrugsforskning til bekæmpelse af hyrdetaske, burresnerre og fuglegræs, tvetand og ærenpris med 0,33 l/ha i vinterraps senest 3 dage efter såning.

BRUGSANVISNING

Virkning

Det aktive stof optages af ukrudt-splanterne i spiringsfasen via kimstængel og rodnet. Transporten til de overjordiske plantedele sker i saftstrømmen mod vækstpunkterne og fordelingen i blade via diffusion.

Clomazon blokerer for syntesen af klorofyl og andre fotosynteseaktive pigmenter. Virkningen ses som en tydelig afblegning (hvidfarvning) af følsomme ukrudtsplanter, under eller umiddelbart efter fremspiringen med efterfølgende nedvisning. Normalt er virkningstiden 4-8 uger afhængig af jordtype og klimatiske forhold.

Command CS har en god virkning mod hyrdetaske, burresnerre, fuglegræs og tvetand samt moderat virkning mod enårig rapgræs, sort nat-skygge, ærenpris, pengeurt, agerkål, spergel, kiddike og hvidmelet gåsefod.

Ingen virkning mod rodukrudt.

Command CS anbefales ikke på jorde med et højt humusindhold, der kan give en mindsket ukrudtseffekt.

Anvendelse

Vinterraps

Command CS anvendes i en dosering på 0,33 l/ha umiddelbart efter såning af vinterrapsen. På let sandjord (JB 1-2) bør doseringen reducere til 0,25 l/ha. *Der må højst gå 3 dage fra såning til sprøjtning med Command CS.* Senere udsprøjtning kan medføre kraftig afblegning af afgrøden. Rapsen må ikke være fremspiret på sprøjtetidspunktet.

Command CS udsprøjtes direkte og jævnt på jordoverfladen. Virkningen fremmes af et veltilberedt såbed uden knolde og en god jordfugtighed. Ved udsprøjtning på tør jordoverflade vil Command CS forblive stabil og virkningen komme så snart regnen igen gør overfladen fugtig. Evt. tromling udføres før sprøjtning. Rapsen skal være sået i en ensartet dybde og dækket af jord (mindst 2 cm). Direkte kontakt mellem rapsfrø og sprøjtevæske skal undgås. Command CS kan udbringes sammen med Roundup.

Der kan under etableringsfasen forekomme nogen spredt og forbigående lysfarvning (afblegede blade) af

rapser - især efter kraftig nedbør på let sandjord. Lysfarvningen forsvinder normalt indenfor ganske kort tid og har ingen indflydelse på udbytte eller kvalitet.

Ved udvintring af vinterraps behandlet med Command CS kan der om foråret efter pløjning sås om med korn, ærter, majs, kartofler, vårraps, gulerødder, løg og hør.

Kartofler

Command CS anvendes i en dosering på 0,25 l/ha. Anvendelsen sker ofte i en i tankblanding med et jordmiddel efter lægning og færdighypning af kartoflerne.

Der må ikke anvendes Command CS senere end 5 dage før kartoflernes gennembrydning. Senere udsprøjtning kan medføre kraftig afblegning af afgrøden. Kartoflerne må ikke være fremspiret på sprøjtetidspunktet.

Bland kun Command CS med et jordmiddel, når sprøjtetidspunktet for tankblandingen er som ovenfor anført, og alle retningslinier (f.eks. med hensyn til forskellige kartoffelsorters følsomhed) for anvendelsen af jordmidlet i øvrigt overholdes – læs midlets etiket grundigt!

Sprøjtetvæsken fordeles jævnt over kammene. Virkningen er bedst på en fast og fugtig kam, der har fået tid til at "sætte" sig lidt. Kartoflerne skal være lagt i en ensartet dybde og dækket af jord. Direkte kontakt mellem læggekartofler og sprøjtetvæske skal undgås. Radrensning, nedvanding af kammene og andre aktiviteter der påvirker det øverste jordlag bør undgås, da effekten af sprøjtningen derved nedsættes.

Der kan umiddelbart efter gennembrydningen forekomme nogen spredt og forbigående lysfarvning (afblegede blade) af kartoflerne - især efter kraftig nedbør på let sandjord. Lysfarvningen forsvinder normalt indenfor ganske kort tid og har ingen indflydelse på udbytte eller kvalitet.

Ærter og gulerødder

Command CS anvendes lige efter såning med en dosering på 0,25 l/ha. *Der må ikke anvendes Command CS senere end 5-10 dage før afgrødens fremspiring.* Sen behandling giver risiko for misfarvede blade på afgrøden. Command CS udsprøjtes direkte på jordoverfladen, på et veltillavet såbed uden knolde og med en god fugtighed. Command CS anbefales ikke på

humusholdige jorde, da det nedsætter effekten.

Tilberedning af sprøjtetvæske

Påfyldning af koncentreret sprøjtetmiddel bør kun ske på et bevokset areal, eller hvor opsamling af eventuelt spild er mulig og **altid** i god afstand til brønde og borer. Inden sprøjten fyldes, skal den være omhyggeligt rengjort med et egnet rengøringsmiddel og efterset for evt. belægninger. Det samme gælder for dyser, sier og filtre. Tanken fyldes 3/4 op med rent vand. Command CS tilsættes under omrøring, hvorefter tanken fyldes helt op. Der skal være konstant omrøring under påfyldning og kørsel. Sprøjtetvæsken udsprøjtes straks efter tilberedningen. Command CS kan blandes med Fenix, Boxer og glyphosat-midler. Tilsæt først Command CS efter at blandingsmidlet er helt opløst i sprøjtetvæsken.

Off-label brug i spinat til frøavl, urtechrysanthemum, vårraps, gul senep, kinesisk kål og hvidskål til frøavl - brugsanvisning fås på landscentret i Skejby.

Sprøjteteknik

ISO - Alm. fladsprededyser ved 3 bar tryk

Dysestørrelse	Ydelse (l/min)	Hastighed km/t	Væskemængde (l/ha)
02	0,8	6,0	160
025	1,0	6,0	200

Hvor der er risiko for afdrift, bør ovennævnte fladsprededyser erstattes af low-drift dyser, der reducerer antallet af små dråber væsentligt.

Vinddrift til nabomarker med følsomme afgrøder, eller hvor der skal sås følsomme afgrøder indenfor kort tid, skal undgås. For at opnå en god effekt af sprøjtemidlet skal det uanset afgrødens størrelse sikres, at sprøjtevæsken dækker jorden så godt som muligt. Det enkelte sprøjteudstyr og opgaven, samt vej- og vindforhold bestemmer hvordan dette bedst kan lade sig gøre.

Generelt bør væskemængden ikke være for lille ved anvendelse af denne type jordmidler. Vind- og afdrift skal til enhver tid undgås, og husk altid at overholde det for produktet angivne afstandskrav til søer og vandløb.

Rengøring af sprøjteudstyr

Efter sprøjtning rengøres sprøjten grundigt både ind- og udvendigt. Dette bør kun ske på et bevokset areal, et biobed eller hvor opsamling

af skyllevand er mulig og altid i god afstand til brønde og borer.

En grundig rengøring er nødvendig, da efterfølgende fremspirede afgrøder kan skades af Command CS.

Til rengøring brug en sodaopløsning til tank, bom, slanger, pumpe og ventiler og skyl mindst to gange. Dyser og filtre rengøres separat med samme opløsning.

Bortskaffelse af tom emballage

Tom emballage og rester skal afleveres til den kommunale modtageordning for farligt affald. Dog kan den tomme emballage bortskaffes til anden kommunal affaldsordning, hvis emballagen er blevet skyllet grundigt med vand. Skyllevandet hældes op i sprøjtevæsken.

Lagring

Command CS bør opbevares frostfrit i uåbnet og ubeskadiget originalemballage beskyttet mod direkte sollys og andre varmekilder. Ved korrekt opbevaring er produktet holdbart i minimum 2 år fra produktionsdatoen.

Mange forskellige, især også lokalt og regionalt betingede faktorer kan påvirke produktets virkning. Herunder hører f.eks. vej- og jordforhold, kulturplantesorter, sædskifte, behandlingstidspunkter, doseringer, blandinger med andre produkter, forekomst af organismer, som er resistente overfor det aktive stof, sprøjteteknik osv. Under særlig ugunstige betingelser kan en ændring i midlets virkning eller en beskadigelse af kulturplanterne derfor ikke udelukkes.

Fabrikanten eller forhandleren fraskriver sig ethvert ansvar for sådanne følger.

Leverandørbrugsanvisning

Sikkerhedsdatablad
(15/02/2007)

Command CS

1 Identifikation af præparat og virksomhed

Produktnavn: Command CS
Pr-nr: 19-109

Ukrudtsmiddel: Må kun anvendes til ukrudtsbekæmpelse i kartofler, vinterraps, ærter og gulerod.

Producent/Importør

BASF A/S
Ved Stadsgraven 15
DK-2300 København S
Tlf.: 32 66 07 00
E-mail: responsible-care@nordic.basf.org
www.agro.basf.dk

Nødsituation - ved uheld:
Tlf.: 0049 180 22 73 112

2 Sammensætning/oplysning om indholdsstoffer

Produkttype: Ukrudtsmiddel, flydende.

CAS nr.: 81777-89-1:
Clomazone 34,83 % w/w

Faresymbol: Xn
Risikosætninger:
R 20/22: Farlig ved indånding og ved indtagelse.
R 52: Skadelig for organismer der lever i vand.

CAS nr.: 9016-87-9: Polymethylene polyphenyl isocyanate < 5 % w/w
Faresymbol: Xn, Xi
Risikosætninger:
R 20: Farlig ved indånding.
R 36/37/38: Irriterer øjnene, åndedrætsorganerne og huden.
R 42: Kan give overfølsomhed ved indånding.
R 43: Kan give overfølsomhed ved kontakt med huden.

CAS nr.: 124-09-4: Hexamethylenediamine < 5 % w/w
Faresymbol: Xn, Xi, C
Risikosætninger:
R 21/22: Farlig ved hudkontakt og ved indtagelse.
R 37: Irriterer åndedrætsorganerne.
R 34: Ættningsfare.

CAS nr.: 7631-99-4: Natrium nitrat: 4,5 % w/w
Faresymbol: Xn, Xi
Risikosætninger:
R 8: Brandfarlig ved kontakt med med brandbare stoffer.
R 22: Farlig ved indtagelse.
R 36/37/38: Irriterer øjnene, åndedrætsorganerne og huden.

CAS nr.: 10043-52-4: Calcium chlorid: 4,5 % w/w
Faresymbol: Xi
Risikosætninger: R 36: Irriterer øjnene

3 Fareidentifikation

Irritationer kan opstå ved indånding og ved direkte hudkontakt. Længere tids direkte hudkontakt med det ufortyndede produkt kan give overfølsomhed.

4 Førstehjælpsforanstaltninger

Generel anvisning:

Aftag forurenet beklædning. Ved ulykkestilfælde eller ved ildebefindende er omgående lægebehandling nødvendig. Vis etiketten, hvis det er muligt.

Indånding:

Ved ulykkestilfælde ved indånding bringes tilskadekomne ud i frisk luft og holdes i ro.

Hudkontakt:

Kommer stof på huden vaskes straks med store mængder vand.

Øjenkontakt:

Fjern evt. kontaktlinser, spil øjet op og skyl grundigt med vand i mindst 15 min. Gå til kontrol hos en øjenlæge.

Indtagelse: Skyl munden grundigt og drik rigeligt vand. Søg lægehjælp og medbring etiketten.

Anvisning til læge: Behandling svarende til symptomer (dekontamination, vitale funktioner). Ingen kendt specifik modgift.

5 Brandbekæmpelse

Egnede slukningsmidler: Skum, pulver, kuldioxide.

Ved brand dannes: Kulilte, kvælstof ilter, chlor og klorbrinte (HCl).

Ved brandslukning skal slukningsmandskabet bære beskyttelsesdragt og luftforsynet åndedrætsværn.

6 Forholdsregler over for udslip ved uheld

Sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personer: Se punkt 8

Sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af miljøet:

Undgå at produktet løber til dræn, overfladevand og jordbund.

Metoder til opsamling af spild:

Store mængder spild inddæmnes og pumpes op i egnede containere eller beholdere. Mindre mængder og rester efter op-pumpning opsuges i absorberende materiale (fx. sand, kiselgur, universalt bindemiddel eller savsmuld). Oppumpet og opsamlet materiale bortskaffes efter reglerne om farligt affald.

Neutralisation af produktet kan ske med en 20% opløsning af fosforhydroxid i metanol. Området overdækkes med plastic i 24 timer, der senere bortskaffes som anvist ovenfor.

7 Håndtering og opbevaring

Opbevaring:

Command CS skal opbevares i aflåst gift-urum/skab. Command CS må ikke opbevares sammen med fødevarer, drikkevarer og foderstoffer.

Command CS bør oplagres frostfrit og væk fra direkte sollys og andre varmekilder.

8 Eksponeringskontrol/personlige værnemidler.

Ved opblandingen er anvendelse af handsker, støvler, åndedrætsværn helmaske med filtertype A₂P₃ og overtræksbukser eller forklæde påkrævet.

Forklædet skal være af plast og handskerne f.eks. af nitrilgummi.

Ved udendørs anvendelse med spreddebom på traktor åndedrætsværn halvmaske med filtertype A₂P₂ handsker, støvler og overtræksbukser påkrævet. Handsker og overtræksdragt er kun påkrævet ved arbejde udenfor traktorens førehus.

Under kørslen skal førehuset være lukket og ventilationsanlægget slukket.

Ved andre anvendelsesmetoder henvises til Arbejdstilsynets folder "Sikkerhed og bekæmpelsesmidler"

9 Fysisk-kemiske egenskaber

Form: Vandopløseligt koncentrat, flydende

Farve: Brun

Lugt: Svagt aromatisk

Flammepunkt: Ikke brændbart

Brandnærende egenskaber: Ingen

Massefylde: 1,16 kg/l (20 OC)

Vandopløselighed: Dispergerer

pH i ufortyndet vare: 8,87 (i en 1% vandig opløsning)

10 Stabilitet og reaktivitet

Produktstabilitet: Stabil.

Farlige reaktioner: Ved opvarmning kan der dannes giftige gasser.

11 Toksikologiske oplysninger (sundhedsfarlige egenskaber)

Akut giftighed

LD₅₀/oral/rotte: > 5000 mg/kg

LD₅₀/dermal/rotte: > 5000 mg/kg

LC₅₀/inhalation/rotte: > 5,21 mg/l/4 timer

Primær hudirritation/kanin: Ingen

Primær øjenirritation/kanin: Ingen

Hudsensibilisering: Sensibiliserende

Command CS har lav akut giftighed, men indtagelse af det ufortyndede produkt kan medføre ubehag. Command CS sensibiliserende effekt på huden. Der kan derfor være risiko for overfølsomhed ved længere tids direkte hudkontakt med det ufortyndede produkt.

12 Miljøoplysninger

Akut giftighed for:

Fisk: LC₅₀/Regnbueørred: 592,7 mg/l/
96 timer

Daphnier: EC/LC₅₀: 491,3 mg/l (48 timer)

Alger: EC/LC₅₀: 160,85 mg/l (96 timer)

Fugle: LD₅₀: > 2510 mg/kg

Command CS har en lav giftighed for vandorganismer og fugle. Command CS nedbrydes relativt hurtigt i jorden.

13 Bortskaffelse

Tom emballage og rester skal afleveres til den kommunale modtageordning for farligt affald. Dog kan den tomme rengjorte emballage bortskaffes til anden kommunal affaldsordning, hvis emballagen er blevet skyllet grundigt med vand. Skyllevandet hældes op i sprøjtevæskan.

14 Transportoplysninger

Ikke transportklassificeret.

15 Oplysninger om regulering

Risikosætninger:

R 42/43: Kan give overfølsomhed ved indånding og ved kontakt med huden.

Sundhedsskadelig

Sikkerhedsforskrifter:

- S 2: Opbevares utilgængeligt for børn.
- S 13: Må ikke opbevares sammen med fødevarer, drikkevarer og foderstoffer.
- S23: Undgå indånding af aerosoltåger.
- S24: Undgå kontakt med huden.
- S37: Brug egnede beskyttelsestødder under arbejdet.

Særlige uddannelseskrav:

Erhvervsmæssigt anvendelse må generelt kun foretages af personer, der er i besiddelse af et sprøjtecertifikat. Dette gælder dog ikke elever under uddannelse. Midlet er omfattet af Miljøministeriets bekendtgørelse om bekæmpelsesmidler.

16 Andre oplysninger

Må kun anvendes til ukrudtsbekæmpelse i kartofler og vinterraps.

Sprøjtefrister:

Kartofler: Fra lægning til 5 dage før fremspiring.

Vinterraps: Fra såning til 3 dage efter.

Efter dyrkning af kartofler må der ikke plantes/sås kortvarige afgrøder i samme vækstsæson.

Brugsanvisningens doseringsangivelser må ikke overskrides.

Må ikke anvendes nærmere end 2 m fra vandmiljøet.

Emballagen må ikke genanvendes.

7